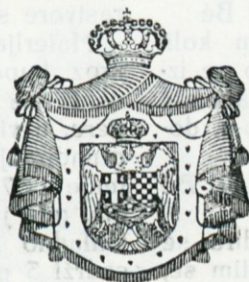

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 22 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Aprila 1930.

PATENTNI SPIS BR. 6937

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Frankfurt na Majni.

Postupak za spravljanje plavih do crnih aco-boja.

Prijava od 8. maja 1929.

Važi od 1. septembra 1929.

Traženo pravo prvenstva od 11. maja 1928. (Nemačka).

Bilo je nađeno, da aromatična di-aco-jedinjenja, koja pri kuplovanju sa arilidima 2. 3-oksi-naftoe kiseline daju na vlaknima plave boje, kao što su na pr. tetraco-jedinjenje di-o-anizidina, ili di-aco-jedinjenje 4 amido-difenil-amina i njihovi substitucionni proizvodi, kuplovanjem sa 2'-metil-5-izopropil-1-anilidom 2. 3-oksi-naftoe kiseline daju plave boje, bliže indigo tonu od do sada poznatih jednostavnih boja ovoga reda, kao što je na pr. boja iz tetraco-jedinjenja di-o-anizidina sa α naftil-amidom 2-3-oksi-naftoe kiseline.

Dalje je bilo nađeno, da se žute do zelenkasto crne boje dobijaju, kad se diaco-jedinjenja amino-aco-tela, koja sa arilidima 2. 3-oksinaftoe kiseline daju crne boje — kao što su na pr. amido-aco-jedinjenja iz diacotiranih p-nitranulina i amido-hidrohinondimetil-etra ili iz diacotiranih o-fenetidina i α -naftilamina — kupluju sa gore pomenutim arilidima. Ove boje daju zelenkasto crno i vrlo su bliske tonu anilinijskog crnog, dok se na pr. od najpre pomenutog amino-aco-jedinjenja sa β -naftilamidom 2. 3-oksinaftoe-kiseline dobija crvenkasto crno. U ekvivalentne količine 2'-metil-5' izopropil-1' anilida 2-3-oksi-naftoe kiseline daju pri klocovanju (fulardiranju) tamnije tonove od dosadanjih arilida.

2'-metil-5'-izopropil-1'-anilid 2-3-oksinaftoe kiseline ima samo umerenu supstantivnost prema pamučnom vlaknu tako, da je oso-

bito pogodan za klocovanje (fulardiranje) i bojenje u terini i pasir mašini.

Nove boje zbog toga su od velikog interesa kod štampanja. Do sada nije bilo moguće postići plave i crvene tonove ove postojanosti i nijanse pored crvenih, oranž i bordo tonova kao grundiranje na jednom i istom arilidu 2-3-oksi-naftoe-kiseline. Kako se na 2-metil 5' izopropil-1' anilidu 2-3-oksi-naftoe kiseline štampanjem diacotiranih anilina, toluidina, ksilidina, anizidina i substitucionnih proizvoda ovakvih diabo-jedinjenja dobijaju najraznovrsniji oranž, crveni i bordo tonovi, to je na taj način razrešen problem štampanja, kod naftol — AS — bojenja crne boje, slično anilinskom crnom, pored šarenih boja.

Boje se mogu, sem na vlaknima isto tako proizvesti kao takve ili na kakvom supstratu.

Arilid se može spraviti na pr. iz hlorida 2-3-oksi-naftoe kiseline i 2-metil-5-izopropil 1-amido-benzola na poznat način i ima, posle iskristalizavanja u razređenom metil-alkoholu tačku topljenja 180—181°C.

Primeri:

1. A. Grundiranje

10 gr. 2'-metil-5'-izopropil-1'-anilid 2-3-oksi naftoe kiseline smese se sa istom količinom para-sapuna i dvostrukom količinom-natrium hidroksida 34° Bé i rastvore u vreloj vodi do 1 litra.

B. Razvijanje

6,3 gr di-o-anizidina diacotiraju se sa 10 cm³ hlorovodonične kiseline 22° Bé

4,5 gr natrium-nitrita i potrebnom količinom vode do jednog litra. Pošto se izvrši neutralisanje pomoću natrium acetata do neutralne reakcije prema kongo-u, dodaje se:

50 cm³ rastvora bakra-hlorida à 40° Bé i 1 gr. hromne kiseline.

Beljena pamučna materija grundira se na mašini za klocovanje, osuši a zatim se, pomoću tetracol rastvora, na običnoj temperaturi, vrši razvijanje na fularu. Zatim se iznese (obesi) na vazduh, ispere i izloži ključaloj sapunici. Na taj način dobija se bojenje vrlo slične nijanse indigo fona.

2. A. Kupatilo za grundirajuće klocovanje.

20 gr. 2'-metil-3'-izopropil-1-1'-anilida 2 3-oksi-naftoe kiseline rastvore se kupanjem sa

40 cm³ turskog crvenog ulja 50% i

40 „ natrium hidrata à 34° Bé i dopune do 1 litra.

B. Bojno kupatilo

6 gr. p-nitranilin-aco amino-hidrohinom dimetil-etra u obliku dvogube soli diaconi-

jum-cink-hlorida i 10 gr. kuhinjske soli, rastvore se i dopune do 1 litra.

Materijal se pasira (provlači) na fularu kroz kupatilo za grundirajuće klocovanje, osuši na napravi za sušenje i boji na jigeru, u više stupnjeva, pomoću rastvora za grundiranje, gde je odnos u sudu za bojenje 1 : 7 ili u sudu za bojenje u kanurama, gde je odnos 1 : 20. Zatim se ispira i hladno i toplo, stavlja u kupatilo, koje sadrži 3 gr. hlorovodonične kiseline à 22° Bé na 1 litar i čija je temperatura 40—50°C, ispira ponova, slavlja u ključalu sapunicu ispira još jednom i suši. Na taj način dobija se zelenkasto crno, vrlo slično anitinskom crnom.

Patentni zahtev:

Postupak za spravljanje plavih do crnih aco-boja, naznačen time, što se 2'-metil-5' izopropil-1' anilid 2-3-oksinaftoe kiseline kao takav ili u prisustvu kakvog supstrata, na pr. na vlaknima kupluje sa jednom aromatičnom diaco-komponentom iz grupe baza, koje kuplovanjem sa arilidom 2-3-oksinaftoe kiseline daju plave do crne aco-boje.